PAGINA BISERICII

Hristos, pacea lumii

In mijlocul frământărilor sufletești de azi și în mijlocul neîncrederii dintre popoare, vine Crăciunul. Cu sărbătoarea Nașterii Domnului, s'a făcut, acum două mii de ani, începutul mântuirii popoarelor.

De atunci și până acum, acelaș Hristos vine, găsind aceeaș vrajbă pe pământ. Au trecut atât amar de ani, peste creștetul omenirii, am urcat de atunci și până azi, mereu, treptele civilizației, dar suntem încă departe de a pătrunde taina ce ni se descopere azi în ieslea din Betleem. N'am pătruns încă rostul coborîrii Mântuitorului pe pământ.

El a venit să împace pe om cu Dumnezeu. Rostul Său este deci de pacificator. Sunetul îngeresc dela staulul din Betleem ne desvelește acesta: „Mărire întru cele de sus lui Dumnezeu, iar pe pământ pace și între oameni bună învoire". (Luca 2, 1). Prin pace a venit să aducă mântuire **tuturor popoarelor** și lumina Lui va lumina **tuturor neamurilor.**

Încă din fașe, a avut prilejul să constate lipsa păcii pe pământ. Primul adăpost nu I L-a oferit **omul**, pentru care a venit, ci dobitoacele fără suflet la a căror creațiune nu și-a depus chipul și asemănarea Sa. Omul n'a avut sălaș pentru Fiul lui Dumnezeu. De bună seamă omul a fost atunci preocupat de programe puțin pacifiste. Aceasta s'a arătat vădit la tălerea pruncilor.

Crainicii Nașterii, de atunci — îngerii — au glas și astăzi. In ciuda învălmășelii noastre, ei cântă și în acest an „pe pământ pace și între oameni bună învoire". Ei anunță și azi lumii, misiunea pruncului Isus.

In tot timpul activității Sale pământești a chemat lumea la pace. „Pacea mea las vouă, precum v'am iubit pe voi, așa să vă iubiți și voi unul pe altul". Salutul pe care-l obicinuia Mântuitorul, era: Pace vouă!

S'au primenit de atunci generațiile, fără să li se fi sălășluit pacea în suflet. „Alte măști, aceeași piesă". De atâtea ori au fost călcate în picioare cuvintele Mântuitorului: Pace vouă! Nu rare au fost cazurile când ziua de Crăciun a aflat popoarele încleștate în lupte. Câtă pervertire a chemării pe care ne-o face „Domnul păcii".

In ziua Nașterii din acest an este momentul să ne facem bilanțul pornirilor pacifiste. Acest imperativ este al tuturor popoarelor. Cu ce-i pot ieși întru întâmpinare? Vai, și de data aceasta, Mântuitorul află popoarele încinse de ură. Învățații lumii acesteia, au încercat în zadar să potolească poftele sălbatice, să stingă focul ce-a cuprins pe frații cari se bat.

Din ieslea sărăcăcioasă, strigă Isus, azi, tuturor: „fără de mine nu puteți face nimic"; „învățați dela mine că sunt blând și smerit". „Vă aduc și în acest an pacea mea, pe care o las vouă".

Treziți-vă popoarelor la această chemare sfântă!

Cei ce vă bateți, faceți o pauză în fumul de armă, cei ce nutriți rele, gândiți-vă o clipă. Iată păstorii și crai, reprezentanții tuturor popoarelor și claselor sociale, sunt îngenunchiați lângă ieslea pruncului. Asociați-vă cu toții acestor crainici ai omenirii. Duceți-I Mântuitorului și voi din aurul nădejdii voastre, din smirna credinței voastre, și oferiți-i întreaga **tămâie** a dragostei voastre.

Iată cheia năzuințelor pacifiste!

Pr. NICODIM BELEA
profesor

Datoria cea mare

Sub acest titlu am mai scris și altădată aci despre datoria sacră ce avem de a lupta cu timp și fără timp pentru înălțarea unei „Biserici a Mântuirii Neamului în Capitala tuturor Românilor, ca semn de mulțumită pentru ajutorul Celui Prea Inalt și ca simbol al unității sufletești a întregului neam și spre vecinică pomenire a celor răposați pentru înfăptuirea României întregite", după cum prea bine zicea la 10 Mai 1920, Regele Ferdinand, întregitorul de neam și țară.

Și nu pot să nu citez elocventele exemple din istoria neamului, pe care le aducea Acel ce a înfăptuit unirea tuturor Românilor: „iar întru aceasta slujească-ne de pildă bunii noștri strămoși.

„Pildă să ne fie făuritorul unității noastre politice de acum 318 ani, viteazul Mihai-Voevod, a cărui mână s'a descleștat de pe sabia fulgerătoare ca să pună o nouă și puternică temelie de piatră Mitropoliei Românești din Alba-Iulia a Ardealului, drept mulțumită Celui Prea Inalt pentru biruința îndreptățitei sale lupte...

„Insfârșit pildă să ne fie răposatul Rege Carol I, care și-a unit gândul cu vechii ctitori, aducând la nouă strălucire minunile dela Argeș și Trei Ierarhi.

„Neamul întreg și-a încordat vânjoasele-i brațe pentru îndeplinirea scumpului său ideal național, neamul întreg se cuvine să-și arate recunoștința către Dumnezeu, dela care ne vin toate darurile, ridicându-i altar de închinare, pe care ni-l închipuim ca o podoabă a gândului artistic răsăritean".

Iar în aceeaș zi de 10 Mai 1920, I. P. S. Patriarh Miron — pe atunci Mitropolit Primat — gândind la mijloacele necesare acestei realizări, spunea, între altele următoarele:

„Biserica Mântuirii Neamului trebue să se ridice cu ajutorul îmbelșugat al țării întregi și cu obolul darnic al fiecărui cetățean și fiu al bisericii noastre strămoșești.

„Catedrala Mântuirii Neamului să dovedească și prin concursul personal al fiecăruia, că este *simbolul văzut al unității noastre de lege și credință*, de care să ne lege și amintirea plăcută, că am contribuit cu tot ce am putut la înălțarea ei".

Astăzi socot prilej potrivit să adresez din nou un călduros apel tuturor creștinilor din această țară, să-și amintească de datoria sfântă ce a rămas încă neîmplinită și trezind în noi duhul ctitoricesc al ortodoxiei străbune, cu toții într'un gând și o simțire, în al douzecilea an dela unirea cea mare, să pornim cu hotărire la lucru, pentruca, biruind toate greutățile, chiar și vitregia vremurilor de acum, să isbutim a traduce în faptă, în zilele celui dintâi Rege ortodox și ale celui dintâi Patriarh al tuturor Românilor, gândul Regelui întregitor de neam și țară.

F. N. ȘOLEA

Către o spiritualitate creștină...

Fiecare epocă istorică își are anumite caracteristici ce influențează întreaga viață socială. In Evul-mediu, de exemplu, problema religioasă n'a rămas în cadrul bisericii, ci a influențat și preocupat filosofia, pedagogia, știința, literatura, arta plastică, sculpturală, teatrală și toate celelalte aspecte ale vieții sociale.

Veacul nostru — al XX-lea — obosit de povara unui materialism economic, pare a se întoarce cu sete către spiritualitatea creștină. Disputele ideologice, între materie și spirit, transpuse în activitatea practică și concretizate prin lupta dintre comunism și creștinism, sau între internaționalism și naționalism, sunt caracteristica istorică fundamentală a veacului nostru. Filosofi, oameni de știință, de artă, mari pedagogi ai omenirii, ca și toată intelectualitatea sănătoasă și dezinteresată politicește, care observă haosul societății contemporane, recunosc că singura forță creatoare de civilizație și cultură, este numai religia creștină. Cu tot cortegiul vrăjmașilor ei, religia creștină va fi repusă în locul pe care-l merită, ca factor principal de educație socială, pentru a îndruma omenirea către o nouă spiritualitate. „Credincioși sau nu, — spune într'un loc d. prof. univ. C. Narly — noi suntem chemați la o viață spirituală, cu o cultură profund determinată de apariția creștinismului în istoria lumii".

Aspectele politice al Europei contemporane tind a îndruma axa vieții sociale, spre spiritualitatea creștină, creatoare de noui și puternice energii.

Suntem acum în plină desfășurare a acestui proces de răsturnare pe teren practic politic a materialismului destructiv și revenirea la spiritualitate. Pentru victoria finală a acestui ideal ce stăpânește omenirea, e nevoe ca fiecare ins, în cadrul umil ce-l ocupă în societate, să fie pătruns de însemnătatea momentului pe care îl trăim și să tindă a se înrola în cortegiul curentului ce duce către înstăpânirea în viață, a spiritualității creștine.

Va fi oare înțeleasă chemarea zilelor pe cari le trăim acum?...

Pr. CONST. P. BELDIE

Nici porțile Iadului...

— Gânduri de Anul Nou —

Alegerile pentru parlamentul țării noastre s'au terminat cu rezultate, care îndreptățesc, odată mai mult, încheierile la care am ajuns în articolul precedent, intitulat „In preajma alegerilor". Partidele politice — vorbim de cele mari — găsindu-se într'un raport de forțe aproape egal, nici unul nu a întrunit majoritatea pentru a putea să-și afirme nestingherit în gospodăria țării ideologia și programul de lucru. Dacă e vorba să se oprească o dizolvare și noi alegeri, ceeace ar zdruncina până la primejduire așezarea noastră politică și socială, ele vor trebui să-și facă îngăduințî de păreri și mai ales de lucru.

Privind de departe și sub unghiul concepției creștine, acest rezultat al alegerilor cu toată cohorta lui de nemulțumiri, vicleniî și dureroase sfărîmări ale legilor morale, nu poți totuși să nu constați un fenomen care se petrece constant de o bucată de vreme și pe care actualele alegeri, prin rezultatele lor, l-au precizat în cifre, precum și în stări legale și de fapt, — fenomenul este acesta: spiritul public se orientează și înclină mereu spre dreapta, adică spre acele partide, care s'au declarat protivnice ideologiei marxiste, sau — ca să vorbim în termeni întrebuințați de biserica creștină — ideologiei care înlătură pe Dumnezeu din preocupările sale.

Dacă n'am releva decât faptul că partidul liberal, un partid de armonie socială, găsește cu cale, în această dezarmonie care caracterizează vremurile noastre, să facă guvern de colaborare, orientându-se spre dreapta, nu spre stânga, cum ar fi fost mai firesc față de compoziția lui, și față de îndrăznețile reforme realizate de el dela războiu încoace. Ce să mai zicem apoi de partidul național-țărănist, care înaintase așa de mult spre stânga, încât i se făcea din asta supremul cap de acuzație, fără ca el să protesteze, sau să nege, orientarea cea nouă, dar care în alegeri face pact de neagresiune cu extrema dreapta și începe să afirme tot mai stăruitor de atunci încoace, o ideologie creștină, care n'a fost până acum nici în programul, nici în practica lui. Și aceasta se întâmplă tocmai când întâmplările din Rusia păreau a îndrituì o biruință a ideologiei de stânga, adică a ideologiei comuniste, diametral și hotărît protivnică creștinismului.

Evident, fenomenul nu e nou și mai ales nu se petrece numai la noi. Câteva țări occidentale au intrat de mult în faza aceasta de recrudescență creștină menită a întări noțiunile de consolidare socială și ide sprijin al ordinei. Proprietatea, familia, statul, amenințate de înrâurirea partidelor de stânga, încep să-și găsească adăpostul lor firesc la partidele de dreapta, printr'un fel de reacțiune, care amintește vechiul dicton al lui Horațiu: Naturam expelles furca, tamen usque recurret.

Pentru biserica noastră creștină, pentru noi care credem în realizarea împărăției lui Dumnezeu pe pământ, fenomenul acesta are înțelesul pe care i l-a dat însuși Mântuitorul Hristos, care într'o anumită clipă a vieții sale pământești a spus apostolilor: „Pe această piatră (a credinței) voi zidi Biserica mea și porțile iadului, nu vor birui-o".

Aceasta însemnează că, oricare ar fi uneltirile duhului celui rău, care dealungul istoriei n'au cruțat nici altarele, creștinul adevărat trebue să creadă și să spere că Biserica în care se adăpostește nu va pieri, oricare ar fi primejdiile care se abat vremelnic asupra fiilor ei. Viforul necredinței poate face găuri în acoperiș, poate primejdui pereții, dar nu poate răsturna temeliile zidite adânc în sufletul omenesc, încă dela crearea lui.

Toate aceste duc însă la încheerea că oricare ar fi greșelile de care partidele de dreapta se fac vinovate, și sunt unele greșeli, pe care Biserica le osândește cu strășnicie, rămâne totuși fenomenul în sine, care nu este altceva și în ultima analiză, decât reacțiunea adevărului asupra minciunii, împotrivirea spiritului evanghelic la uneltirea vicleană a „duhurilor răutății răspândite în văzduhuri", cum spune sfântul Apostol Pavel (Efes. VI, 12), este într'un cuvânt arătarea în lume a acelui adevăr neclătit și veșnic pe care l-a exprimat Mântuitorul Hristos despre Biserica Sa prin cuvintele: Nici porțile iadului nu vor birui-o (Matei XVI, 18).

Dar un lucru nu trebue să se uite. El este esențial și de realizarea lui atârnă izbânda acestor încercări de orientare nouă.

Sfântul Apostol Pavel, sfătuește pe discipolul său Timotei să se ferească de oameni „cari socotesc evlavia mijloc de câștig". (II Tim. VI, 5).

Aceasta însemnează că cei ce s'au hotărît să apuce drumul dreptei, nu trebue s'o facă, gândindu-se la socoteli omenești mărunte, care i-ar duce la cine știe ce slavă deșartă, ci pentru că la temelia acestui fenomen, stă adevărul mântuirii noastre.

Fiecare izbândă în lume atârnă de anumite condiții; izbânda celor ce s'au pus în slujba ideei creștine, adică a Bisericii lui Hristos, — dacă în adevăr acesta li e scopul — atârnă de ocolirea acestei primejdii. Biserica nu va pieri, căci în locul reacțiunii de azi, se va ivi alta, ar fi însă nespus de dureros, dacă acești creștini ai unui spirit nou, s'ar dovedi plini de aceleași păcate, pe care le au sau le-au avut cei pe cari vor să-i înlăture.

Aceste gânduri trebue să ne stăpânească mai ales acum când pășim peste pragul unui nou an. Fi-va acest an la fel cu celălalt, sau va cuprinde schimbări în sensul fenomenelor noui pe care le vedem petrecându-se?

In orice caz, momentul este hotărîtor. Clipa de astăzi și faptele care trec pe dinaintea noastră, nu trebue lăsate fără o temeinică adâncire.

Să le înțelegem și să le trăim în spiritul Bisericii lui Hristos, care trebue să fie pavăză, ancoră și liman pentru toți și pentru totdeauna.

EA ȘI NUMAI EA.

Pr. C. DRON

O necesitate: tipărirea vieților sfinților

Tipărirea vieților sfinților într'o ediție populară ca preț și ca putință de înțelegere a devenit o necesitate asupra căreia, din nu știu ce pricini, nu se insistă îndeajuns. Din ediție vechi, unele sunt cu totul incomplecte, iar altele inaccesibile din cauză că sunt tipărite cu literă cirilică.

Arhiepiscopia Chișinăului începuse a da la iveală viețile sfinților într'o formă curat moldovenească, însă încercarea n'a mers decât prea putin, tipărindu-se doar sfinții dela începutul lunii Mai.

Printr'o ediție populară a vieților sfinților înțelegem o carte sau o serie de cărți potrivite ca format, ca limbă și technică, în care credinciosul dela țară să cetească în nopțile lungi de iarnă ca într'o „epistolie", din acelea ce și astăzi constitue prin multe părți singura hrană sufletească a plugarilor noștri, deprinși de la o vreme — în lipsă de altceva — să descifreze brosurile răspândite fie de sectanți, fie de partidele politice — și în care sufletul rătăcește ca pe o mare turbure și primejdioasă.

Se opun oare greutăți materiale atât de greu de înlăturat de se întârzie cu redactarea și imprimarea cărții, sau a cărților, de care e vorba? Nu credem. In ce priveste redactarea, credem că modul în care sunt redate, la această pagină a bisericii, viețile sfinților respectivi, ar putea fi luat ca exemplu de oricine și-ar pune de gând să se ocupe de o lucrare atât de frumoasă și de trebuitoare. Mineele pe cele 12 luni ar putea constitui o sursă — singura sursă chiar — destul de suficientă pentru alcătuirea operei acesteia.

Iar cu privire la mijloacele materiale de imprimare și răspândire, dacă s'ar prezenta o asemenea lucrare gata alcătuită nu credem că forurile superioare bisericești n'ar fi dispuse să acorde tot concursul ostenitorului.

Oricare ar fi modalitatea pentru înlăturarea acestor obstacole, tipărirea vieților sfinților în forma arătată trebue să devină o realitate. Spune acest lucru un preot care a scrutat sufletul credincioșilor de la țară și care a ajuns la convingerea că opera amintită urmează să țină locul, în casa fiecărui creștin, de alte cărți mai pretențioase — cum ar fi biblia — care pe lângă că lipsesc, mai au și desavantajul că necesită multă supraveghere din partea păstorilor sufletești asupra celor ce se încumetă să le cetească.

Pr. TEODOR IORDACHE

N. R. Redacția „Paginii Bisericii" și-a propus înfăptuirea acestei opere prin publicarea în volum a vieților sfinților pe scurt, așa cum apar în această pagină, atunci când ciclul vieților sfinților de peste tot anul se va încheia.

Indrăzneli sectare

Propaganda sectară la noi, departe de-a fi moderată, în urma recentelor dispoziții prohibitorii ministeriale, a devenit mai îndrăzneață și mai ascunsă. Fenomenul sectar, pentru cine cunoaște adevărata lui sursă și intențiile acoperite sub masca unei mai vii religiozități, se aseamănă cu acele apariții curioase ale unor râuri din munții calcaroși. Acestea apar într'un loc, dispar, ca să reapară cu noi puteri de eroziune pe locurile prin care trec. Așa e istoria adventismului de ziua a șaptea. Se părea că au adormit limbile viperelor, în urma destăinuirilor făcute în cartea „Jos masca" a fostului adventist timp de 20 ani, V. Oatu. După neregulile aflate în „casa milelor" și înlăturarea lui Paulini dela lada cu bani, au mai amuțit tiparnițele „C. E." din str. Mitrop. Ghen. Petrescu

Dar iată că acum, după sfatul străinilor de peste hotare, veniți la congresul adventist în România, s'au inoculat noui metode de propagandă și s'au mai perfecționat în apucături de păianjeni otrăvitori ai credinței strămoșești.

Au început a cutreera țara colportori adventiști și țințta lor îndrăzneață sunt școlile. Așa încât nu e mare mirare ca dimineața, mergând la școală, să vezi printre elevi câte un astfel de distribuitor al cărților „de cultură generală". Intrebați de unde vin, ce editură reprezintă, ei ocolesc să dea un răspuns. Dar iată în ce formă ascund propaganda în școli. O care era intitulată „ Vieți de oameni". Cartea, elegantă altfel, cuprindea o seamă de biografii ale oamenilor mari, alcătuită de scriitori anonimi. Cari sunt acești oameni reprezentativi? Sunt indicați câțiva la început: Pasteur, Franklin, etc., pentru ca mai bine de jumătate cartea să trateze despre E. G. Wihte, promotoare a adventismului, și a altor misionari adventiști și metodiști. Mai mult chiar, după fiecare biografie, sunt extrase părți din operele E. G. Wihte, despre cari la sfârșitul cărții face o cuvenită recomandare.

Iată-i pe sectari în ușa școalei în postura de dascăli ai generației tinere.

Increstăm faptul în aceste rânduri, și nu știm cui să atragem mai serioasă atențiune asupra lui: domnilor directori, să 'ngrijească de hrana și provenienta ei pentru elevi, sau organelor noastre de stat, care par'că nu s'au lămurit că sectarismul la noi e unul din mijloacele prin care străinii yor să macine unitatea acestui neam, făurită la lumina altarului.

Pr. prof. VASILE COMAN

Ordinea creștină în lume

de Prof. univ. EUGEN PAVLESCU

Intr'un articol precedent, publicat în „Pagina Bisericii" din 19 Decembrie 1937, ocupându-mă de lucrarea Păr. C. Dron: „Ordinea creștină în lume", arătam că ea este extrem de interesantă prin adevărurile pe care le scoate în evidență.

Am înfățișat cu acel prilej două din elementele ce stau la baza ordinei sociale: familia și proprietatea, pe care Păr. Dron le examinează în lucrarea d-sale în lumina concepției creștine, față de cea păgână.

In cele ce urmează, vom urmări și celelalte probleme pe care le pune această lucrare.

*

Statul, cel de-al treilea element al ordinei sociale, este principiul autorității, care, după cum spune păr. Dron, are în lumea morală și socială acelaș rol pe care în lumea fizică îl are puterea cohesiunei". Statul antic e îndelungă vreme un regulator al ordinei publice, dar, cu timpul „amestecându-se în gospodăria cetățenilor, luând pe umerii săi gestiuni ce priveau pe aceștia, încercând să determine de afară în lăuntru funcțiuni economice, a fost înfrântă ideia de autoritate și Statul s'a prăbușit".

Creștinismul restabilește autoritatea Statului: „Tot sufletul să se supună înaltelor stăpâniri, spune Apostolul Pavel, căci nu este stăpânire de cât numai dela Dumnezeu și stăpânirile care sunt, dela D-zeu sunt rânduite" (Rom. XIII, 1). Sau, cum scrie Apostolul Petru în prima sa epistolă sobornicească: „Fiți supuși oricărei stăpâniri omenești, pentru Domnul, atât Impăratului ca înalt stăpânitor cât și dregătorilor, ca unii care sunt trimiși de el să pedepsească pe făcătorii de rele și să laude pe ceia ce fac bine" (II, 13-14).

Trebue să atragem atenția însă asupra părții constructive ce reese din această lucrare. Părintele Dron nu se mulțumește a expune pur și simplu principiile ordinei creștine față cu păgânismul ce-o precedase, ci aduce o contribuție vădită la etica vremurilor noastre, opunând aceleași principii creștine doctrinei comuniste cu tendințele și realizările acesteia.

Familia este din nou amenințată prin reaua înțelegere a noțiunii de egalitate în doctrina comunistă. Biserica proclamă și ea egalitatea sexelor „dar, aceasta egalitate între bărbat și femee, spune părintele Dron, este o egalitate în virtute, nu o identitate de roluri"; Natura n'a dat aceleași roluri și bărbatului și femeii: Indatoririle esențiale ale femeii sunt acelea de mamă, de soție, adică îndatoriri interioare, deci însușirile în legătură cu aceste îndatoriri trebue desvoltate și educate; obligațiile bărbatului sunt exterioare, obligații de curaj, putere fizică, prevedere, deci acestea trebuesc cultivate". In societatea de azi „Păgânismul, care întinsese femeii cursa spre ușurătăți, a învadat din nou în sufletul ei. Căminul rămâne pustiu, de oarece femeia preferă tribuna publică îndatoririlor ei firești de mamă și soție... Femeia vrea să aibă un rost în cărmuirea treburilor obștești, uitând că în căminul din preajma ei se răstoarnă și se desface totul". Familia, temelia societății se surpă, prin noua învățătură comunistă, care predică o greșită egalitate între bărbat și femee. Inapoi deci la învățătura creștină!

Proprietatea nu poate fi decât privată, după părintele Dron, dar Sf. Sa adoptă, în această privință, calea de mijloc a Sf. Vasile cel Mare, după care, proprietatea nu este un drept absolut al omului, acesta nefiind decât un simplu intendent, un economi al semenilor săi, un „chivernisitor vremelnic", cum îl denumește părintele Dron. „Omul are drept de proprietate absolută asupra unui lucru numai cu condiția de a-l face util societății. Rațiunea proprietății este numai utilitatea ei".

Proprietatea privată este legitimă după Biserica Creștină, întemeiată pe un drept natural al omului, care nu poate trăi și propăși decât posedând în plină proprietate ceia ce îi poate înlesni viața, afirmă părintele Dron, însă această proprietate nu se poate păstra fără grijă, conchide Sf. Sa, decât numai atâta timp cât o facem utilă nouă și obștei din care facem parte.

In ce privește Statul, acesta e cu totul conform ideiei de autoritate propovăduită de creștinism, totuși noțiunea nu trebue exagerată pentru a se trece la o altă extremă, la etatism. Statul nu trebue să fie gestionar, cere păr. Dron, nu trebue să se transforme în prăvălie, nu trebue să-și asume funcțiuni și răspunderi economice, care să-i complice și să-i primejduiască mecanismul. Rolul său este de-a armoniza interesele tuturor și-a păzi ordinea publică în toate privințile și pe toate terenurile Trebue deplină libertate, fără de care „viața nu are sens", înțelegând prin aceasta „putința ca însușirile ființei omenești să se poată valorifica potrivit cu natura lor".

In întregul ei, conferința se bazează nu numai pe temeinice cunoștinți, cât pe observarea fenomenelor sociale ale vremurilor ce trăim, încadrate între păgânism și creștinism, depinzând de cumințenia noastră ca ele să hotărască soarta zilelor ce vin, înclinând balanța într'o parte sau în alta, spre complectă destrămare sau renaștere a societății umane.

Instituțiile de bază ale ordinei sociale se clatină și numai reîntronarea ordinei creștine în lume ar aduce mântuirea prin domnia virtuții.

In câteva trăsături, părintele Dron repune în discuție probleme fundamentale, într'o vreme când lupta dintre creștinism și păgânism frământă mințile și sufletele și când victoria decisivă mai poate fi a creștinismului.

Viața religioasă în 1937

Cine privește în perspectivă viața religioasă la noi în ultimii ani, poate vedea toate fazele unei interesante răspântii sufletești, în care s'a găsit neamul nostru și din care și-a revenit datorită acțiunii mântuitoare a câtorva personalități de seamă din viața noastră publică și activității tot mai întense a instituțiilor noastre fundamentale, în frunte cu Biserica străbună.

Acțiunea de aservire materială și spirituală a poporului românesc, diabolic organizată de hrubele iudeo-comuniste, a încercat anul acesta ultimele ofensive disperate împotriva reacțiunei hotărite a conștiinței românești. Biserica străbună însă, prin șeful său I. P. S. Patriarh Miron Cristea, cultura națională, prin apostolul său, profesorul Nicolae Iorga și presa românească prin decanul său, d. Stelian Popescu, cum și conducătorii aproape tuturor partidelor politice, au opus un veto categoric din partea întregei suflări românești, care, luminată asupra dedesubturilor acestor atacuri, privește cu indiferență și repulsiune orice svârcolire nouă din acest lagăr.

Iar întoarcerea aceasta către duhul tradițional românesc, ortodox, se dovedește a fi nu numai formală, ci plină de dinamismul faptei creștine, însufletitor al credinței și datinilor străbune, și reînvietor al spiritului ctitoricesc atât în ce privește sfintele locașuri de rugă, cât și așezămintele de ajutorare a celor în lipsă și suferință.

CTITORII

Faptul acesta l-a înfederat în mișcătoare cuvinte I. P. S. Patriarh Miron, cu prilejul sfințirii câtorva frumoase biserici, ctitorii personale, ridicate din râvna și cu cheltuiala unor personalități de seamă dintre fruntașii vieții publice.

Astfel amintim biserica și așezămintele publice înconjurătoare: casă parohială, dispensar, școală și ateneu popular, ridicate de d. Stelian Popescu în comuna sa natală din jud. Prahova; biserica ridicată de d. ministru Vasile Sassu în comuna natală din Dobrogea și cea clădită de ministrul de externe, d. Victor Antonescu, pe moșia sa din Vlașca; ctitoria d-lui I. Mihalache la Dobrești și cea dela Arsura a d-lui Dr. Lupu; frumoasa biserică Sf. Impărați din Constanța, rod al râvnei d-lui Horia Grigorescu, primar al orașului; biserica dela Tg.-Jiu, ctitorită de fostul prim ministru al țării, d. Gh. Tătărăscu, și în fine acele nenumărate biserici, sfințite pe toate plaiurile țării, pe care le-a ctitorit râvna unanimă a credincioșilor, cum și așezămintele de caritate: cantine, azîluri, atenee, dispensare, etc., ridicate în preajma bisericilor existente.

Toate acestea, cum și acțiunea pornită de d. N. Iorga prin Liga Culturală, pentru românizarea zonelor din jurul altarelor străbune, și cea pornită de ziarul „Porunca Vremii" pentru refacerea vechilor biserici din Capitală, înfățișează în adevărata lui lumină potențialul spiritului religios, care însuflețește astăzi nu numai masele populare, ci și pe conducătorii statului și fruntașii vieții noastre publice.

Din acest spirit nădăjduim că va ieși cât de curând și marea ctitorie a poporului românesc: „Catedrala Neamului", pe care să o putem târnosi cu toată pompa la împlinirea unui sfert de veac dela marele act al unirii.

INZESTRAREA MANASTIRILOR

Din același spirit, manifestat pe planul politic, au isvorât câteva înțelepte măsuri din partea guvernului, menite să întărească și să sporească puterile de lucru ale Bisericii, ca instituție de permanență spirituală a neamului.

O astfel de realizare, prin care s'a pus temelia reînfloririi mănăstirilor noastre, este înzestrarea mănăstirilor cu 29.000 ha. de păduri și pământ arabil, în scopul ca venitul acestor înzestrări să servească exclusiv pentru conservarea și restaurarea clădirilor monumente istorice, ce aparțin mănăstirilor, precum și pentru întreținerea diferitelor școli, ateliere, tipografii, aziluri, orfelinate, instituții de asistență socială și sanitară, etc., existente în mănăstiri, sau care se vor înființa.

Cu acest prilej s'a reînființat și vechea mănăstire Antim din Capitală.

CENTENARUL SEMINARIILOR

Implinirea unui secol de viață a seminariilor teologice, din care au ieșit, serii după serii, păstorii duhovnicești ai neamului nostru, a prilejuit, în afară de festivitățile organizate pentru sărbătorirea acestui eveniment, o prodigioasă operă de cercetare istorică asupra trecutului și activității fiecărui seminar. Monografii documentate au apărut sau sunt în pregătire, iar presa bisericească a publicat interesante aspecte din trecutul seminariilor, fixând astfel atenția opiniei publice asupra rostului acestor școli și muncii de zidire bisericească și națională, desfășurată sub zidurile lor.

Momentul este din cele mai potrivite pentru a desprinde din experiența trecutului și din împrejurările prezentului, drumul de viitor al acestor școli, care s'au dovedit a fi printre cele mai bune instituții de pregătire a clerului.

Stau în față probleme noui: drum deschis bacalaureaților spre facultățile de teologie și academiile teologice; obligativitatea pentru seminariști de a urma și studii universitare pentru admiterea în cler; afluența de candidați la preoție, etc. Toate acestea trebuesc scrutate cu grijă, pentru a se da seminariilor orientarea cea mai potrivită, acum când înconjurate de atenția generală, pășesc în al doilea secol de activitate.

REORGANIZAREA MINISTERULUI CULTELOR

Despărțirea ministerului cultelor de cel al educației naționale și reorganizarea lui ca departament separat, făcută prin legea din Martie 1937, a întărit poziția acestui minister și i-a dat posibilitatea să ia o serie de măsuri de real folos pentru biserică.

PAROHII NOUI INFIINTATE IN BUGET

Tot anul acesta s'a definitivat complect și chestiunea normalizării salarizării clerului, prin trecerea în buget a parohiilor extrabugetare.

Ani dearândul în bugetul statului nu s'au mai înscris sumele trebuitoare pentru creearea noilor parohii, pe care sporul firesc al populației și cerințele misionare le impunea. Biserica a fost nevoită să împlinească aceste lipsuri prin creearea în mod provizoriu de parohii extrabugetare, care urmau să fie trecute în buget. An de an numărul acestor parohii a crescut, fără ca statul să creeze prin buget nici măcar în parte resursele trebuitoare, astfel încât chestiunea devenise cu totul serioasă.

Cu sacrificii importante — fiind vorba de împlinit și lipsuri ale trecutului, — ministerul cultelor a rezolvat-o, trecând în buget 1006 parohii și posturi de preoți și 552 posturi de cântăreți.

PENSIONAREA PREOTILOR DIN ARDEAL

S'a realizat deasemenea un vechiu deziderat al preoțimii din Ardeal. In urma stăruințelor depuse de mitropolitul Ardealului, I. P. S. Nicolae Bălan, guvernul a adus legea prin care preoțimea din Ardeal a fost trecută la Casa generală de pensiuni a statului, bucurându-se astfel de regimul pe care îl au și ceilalți slujbași ai țării.

INFIINTAREA EPISCOPIEI MARAMUREȘULUI

Forurile superioare bisericești au fost încă de mult preocupate de problema înființării, pentru motive de ordin superior bisericesc și național, a episcopiei ortodoxe a Maramureșului.

Sf. Sinod, în ședința dela 20 Octombrie 1931, a hotărât înființarea acestei episcopii, iar Congresul Național Bisericesc, în ședințele din 16 Octombrie 1932 și 15 Octombrie 1935, și-a însușit hotărârea Sf. Sinod, însărcinând Consiliul central bisericesc să facă demersurile necesare, atât pentru înzestrarea nouei episcopii cu terenurile necesare, cât și pentru trecerea ei în buget.

S'a putut astfel obține încă din timp, în urma intervențiilor Consiliului central bisericesc și ale consiliului eparhial din Cluj, terenul de înzestrare a episcopiei, dar ea nu putea lua ființă, din lipsă de prevederi bugetare.

Mitropolia Bucovinei luând asupra sa cheltuelile necesare acestei episcopii până la obținerea lor pe cale bugetară, guvernul a dat legea prin care s'a înființat pe data de 1 Iulie 1937 episcopia ortodoxă a Maramureșului, cu reședința în orașul Sighet, compusă din protopopiatele: Sighet, Baia Mare și Satu-Mare.

Pe baza acestei legi, I. P. S. Mitropolit Visarion Puiu a luat toate măsurile de organizare a nouei episcopii, care este sufragană a mitropoliei Bucovinei, constituindu-i corporațiile eparhiale, iar la începutul anului 1938, se va face și alegerea de episcop.

DIZOLVAREA LOJILOR MASONICE

Reacțiunea viguroasă a românismului împotriva curentelor dăunătoare și a ocultelor, care atâta timp strecurase meșteșugit otrava dezagregării în sufletul românesc, a avut ca efect, printre altele, și desființarea lojilor masonice din țară.

Sf. Sinod hotărîse ca în prima sesiune din 1937 să discute această problemă și să-și spună cuvântul asupra ei. Informați de aceasta, conducătorii lojei naționale de rit scoțian au intervenit pe lângă înaltul for bisericesc, încercând să obțină, prin modificarea statutelor potrivit observărilor ce le-ar face Biserica, aprobarea Sf. Sinod. După discuțiunile avute cu I. P. S. Patriarh Miron, președintele Sf. Sinod, și I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, președintele comisiei juridico-canonice a Sf. Sinod, conducătorii lojei s'au convins că este cu neputință ca Sf. Sinod să ia act de existența ei și să-i admită principiile. Atunci, printr'o înțeleaptă judecare a lucrurilor, au hotărît ei înșiși dizolvarea lojei, aducând aceasta la cunoștința I. P. S. Patriarh Miron printr'o declarație solemnă, făcută la Palatul patriarhal, înainte de întrunirea Sf. Sinod în sesiunea din 1937.

Această autodizolvare a atras după sine dizolvarea și a celorlalte loji din țară și pecetluirea arhivelor lor, făcută de guvern, la cererea insistentă a opiniei publice.

VIZITA MITROPOLITULUI DIONISIE AL POLONIEI

In Septembrie 1937, biserica noastră a primit vizita șefului bisericii ortodoxe a Poloniei, I. P. S. Mitropolit Dionisie.

Evenimentul acesta se înscrie printre manifestările tot mai repetate în vremea din urmă, în sensul de a se stabili o comuniune cât mai strânsă între bisericile ortodoxe.

SCHIMBARI IN IERARHIE

La 18 Aprilie a trecut la cele veșnice fostul episcop al armatei, dr. Ioan Stroe.

In locul său a fost desemnat P. S. Partenie Ciopron, monah cărturar și cu o bogată activitate în administrația bisericească.

*

In atmosfera de recrudescență creștină a anului încheiat, care a dat posibilitatea atâtor rodnice înfăptuiri în ogorul bisericii străbune, munca misionară a preoților s'a putut desfășura, pe tot cuprinsul țării, cu mai mult avânt și cu mai multă însuflețire.

Este necesară acum strădania unanimă a slujitorilor lui Hristos, pentru a adânci în cugete adevărurile curate ale sf. evanghelii, astfel încât ceeace vom clădi — fiecare în parte și toți la un loc — pentru viitorul nostru și al neamului, să fie așezat pe temelia nesdruncinată a dreptei noastre credințe strămoșești.

Faptele anului trecut și zorile celui nou, ne dau frumoase nădejdi.

STELIAN JINGOIU